

CURS 2012-2013

Nom de l'assignatura: GESTIÓ SANITÀRIA (grau en Medicina)

Titulació: Grau en Medicina
Curs: 5è.
Trimestre: 3r.
Nombre de crèdits ECTS: 8
Hores de dedicació de l'estudiant: 200 h (60 h presencials i 140 h individuals)
Llengua o llengües de la docència: Català i castellà
Coordinació: Jordi Alonso i Xavier Castells

1. Identificació de l'assignatura

L'any 2011, als hospitals de Catalunya va haver-hi unes **3.600 morts per esdeveniments adversos prevenibles**. Aquest nombre és superior a les morts per infart de miocardi, o per càncer de pulmó o per accidents de trànsit. Dades com aquestes ens han de fer pensar, com a professionals sanitaris, si es fa el que cal fer, on cal fer-ho i amb l'adequada organització.

Donar una resposta adequada a preguntes com aquestes és important a nivell social, ja que els serveis de salut conformen un sistema fonamental en les societats modernes. Cada vegada hi ha més tensions dins el sistema sanitari entre la velocitat dels avenços científic-tècnics, les expectatives de la població i el continu creixement dels costos. A més, hi ha un aspecte poc avaluat com és el dels riscos associats al consum de serveis i productes sanitaris.

La finalitat d'aquesta assignatura és identificar i comprendre els elements clau del sistema sanitari i valorar la seva contribució a la millora de la salut dels individus i les poblacions. Per assolir-ho, utilitzem enfocaments de disciplines diverses (l'epidemiologia, la sociologia i l'economia) per aplicar-los als aspectes organitzatius, funcionals, financers i de prestació dels serveis dins el sistema de salut. I tenint en compte l'atenció sanitària.

Es tracta d'una assignatura optativa que s'imparteix a **cinquè curs**.

2. Coordinació i professorat

L'assignatura està coordinada pels professors Jordi Alonso i Xavier Castells. Com a professorat complementari participant hi ha membres dels departaments de Medicina de la UAB i de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF (Joan Bigorra, Montserrat Ferrer i Maria Sala).

3. Objectius

Objectiu general

Que l'estudiant sigui capaç d'identificar i descriure els elements organitzatius fonamentals del sistema d'atenció sanitària i de valorar críticament els impactes d'aquest sobre el pronòstic de la malaltia, la salut individual i la col·lectiva.

Objectius específics

Que l'estudiant sigui capaç de:

- Descriure els elements fonamentals i l'organització dels serveis de salut.
- Descriure com els aspectes organitzatius i de polítiques s'impliquen en l'activitat

diària dels professionals.

- Descriure els mètodes d'avaluació de l'activitat clínica i assistencial en els resultats en salut: efectivitat, qualitat, seguretat, eficiència i equitat.
- Descriure els mètodes d'avaluació de noves teràpies o proves diagnòstiques: nous fàrmacs i tecnologies.
- Llegir de manera crítica articles científics relacionats amb l'eficàcia, l'efectivitat i l'eficiència.
- Saber utilitzar mètodes d'avaluació sanitària en l'activitat clínica diària.
- Saber utilitzar sistemes de gestió clínica i innovació de l'organització per tractar els pacients en l'entorn de les innovacions de les TIC.

4. Competències que s'han d'assolir

Instrumentals

- Comprensió bàsica dels elements i les funcions fonamentals del sistema sanitari.
- Identificació dels mètodes d'avaluació dels resultats de l'activitat clínica.
- Comprensió dels elements crítics per millorar els resultats de l'activitat clínica.
- Capacitat de lectura crítica de l'evidència científica sobre l'avaluació dels serveis sanitaris.

Personals

- Capacitat de treball en equip.
- Capacitat de síntesi dels resultats de l'avaluació dels serveis sanitaris.
- Capacitat de comunicació dels resultats de l'avaluació dels serveis sanitaris.

Sistèmiques

- Capacitat de lectura crítica de l'evidència científica sobre avaluació dels serveis sanitaris.
- Capacitat d'integració dels resultats de la investigació en les polítiques de salut.
- Motivació pel treball propi.
- Actitud crítica i oberta sobre el treball dels altres.

Específiques

- Capacitat de raonar com l'avaluació dels serveis sanitaris pot ser usada per influenciar les polítiques de salut i la gestió sanitària.
- Fomentar la cerca de la validesa i rellevància científiques que suporten les activitats dels serveis sanitaris.

5. Activitats previstes durant el procés docent

Classes magistrals

Suposen unes **23 hores**, una mica més de l'11% del total de les 200 hores que requereix l'assignatura. Els alumnes tindran a la seva disposició a l'Aula Global els guions i les diapositives sobre els temes tractats.

Altres activitats presencials

Inclouen: seminaris, pràctiques i treballs durant el curs i el treball final de l'assignatura. En total suposaran unes **44 hores**, el 22% del total:

- **Seminaris:** els seminaris tindran un format d'aprenentatge per problemes amb exposició oral per part dels alumnes, supervisats per un professor.
- **Sessions pràctiques:** es preveu fer pràctiques centrades en l'anàlisi de la utilització dels serveis sanitaris.

- **Treballs entregables:** els alumnes donaran resposta a preguntes o problemes generats en les activitats presencials en un document escrit breu.

Activitats no presencials: inclouen lectura i estudi individuals, realització de tasques individuals i en grup per completar els treballs entregables i, especialment, el treball final de l'assignatura.

6. Avaluació dels aprenentatges

L'avaluació serà individual i contínua. És un requisit indispensable l'assistència al 70%, com a mínim, de la durada de les activitats presencials a l'aula. Es valorarà la participació en les classes i altres activitats presencials (30%), les aportacions en les pràctiques (30%) i el treball final de l'assignatura (40%), que es presentarà durant el mes de juny.

El treball final de l'assignatura és en grup petit d'estudiants, que integrarà la major part dels continguts discutits durant el curs. Se n'entregarà una versió **escrita** i se'n farà una **presentació pública**.

Com a norma general, les assignatures optatives de 5è. curs del grau en Medicina tenen com a màxim un 40% de la nota basada en l'assaig amb preguntes de resposta lliure i/o la prova d'elecció múltiple (PEM). Tanmateix, en el cas de la Gestió Sanitària NO hi haurà prova d'elecció múltiple ni assaig.

7. Criteris de superació i qualificacions qualitatives

La puntuació final serà de 0 a 10 punts. Caldrà obtenir una puntuació final de 5 per aprovar l'assignatura. La presència en més del 65% de les hores d'activitats presencials serà imprescindible per aprovar l'assignatura. Els estudiants que suspenguin l'assignatura podran recuperar el treball final de l'assignatura a finals del mes de juliol.

8. Bibliografia recomanada

8.1. Llibres principals de consulta

Martínez Navarro F, Antó JM, Castellanos PL, Gili M, Marset P, Navarro V, (eds). *Salud pública*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 1998; cap.: 41-44 (Pàg.: 819-94).

Martín Zurro A, Cano Pérez JF (eds). *Atención Primaria. Conceptos, organización y práctica clínica* (6a. ed.). Barcelona: Elsevier, 2008; cap.: 2-3 (Pàg.: 20-67).

Luis G. Pareras. *Innovation and Entrepreneurship in the HealthCare Sector*. Phoenix, Maryland, USA: Greenbranch Publishing, 2011.

8.2. Altres llibres recomanats

The World Health Report 2008. Primary health care - now more than ever. Geneva, World Health Organization, 2008.

The World Health Report 2010. Health systems financing- the path to universal coverage. Geneva, World Health Organization, 2010.

The World Health Report 2000. Health systems: Improving performance. Geneva, World Health Organization, 2000.

8.3. Revistes de lectura

Starfield B. Basic concepts in population health and health care. *Journal of Epidemiology and Community Health* 2001; 55: 452-4.

8.4. Recursos electrònics

WHO Building blocks: <http://www.who.int/healthsystems/topics/en/index.html>

PROGRAMA

1. Aspectes generals del sistema de salut

- Objectius bàsics dels serveis sanitaris: efectivitat, equitat, eficiència i orientació a l'usuari
- Diferències entre els sistemes sanitaris dels països del nostre entorn
- Sistema sanitari català i espanyol
- Planificació sanitària
- Presa de decisions i prioritats en salut

2. Avaluació de serveis sanitaris

- Qualitat de l'atenció sanitària: com es valora? Com la podem millorar?
- Seguretat dels pacients: es poden reduir els esdeveniments adversos conseqüència de l'activitat clínica i assistencial?
- Resultats de l'activitat clínica: com es valoren? Com es milloren?
- Adequació de l'atenció sanitària: tot el que es fa, és necessari? Deixem de fer accions rellevants clínicament?
- Avaluació i autorització de nous fàrmacs, tecnologies i aparells sanitaris
- Utilització de la medicina basada en l'evidència i les guies de la pràctica clínica
- Avaluació econòmica

3. Gestió clínica: enfocament integral de l'atenció

- Organització de l'assistència clínica al nivell primari
- Organització de l'assistència clínica especialitzada extrahospitalària
- Organització de l'assistència clínica als hospitals: instituts i serveis
- Sistemes de gestió dels pacients: s'atenen patologies o pacients?
- Continuitat assistencial entre els diferents nivells assistencials
- Atenció centrada en el pacient

4. Innovació i emprenedoria en el servei sanitari

- Els sectors industrials d'alta tecnologia relacionats amb la sanitat: biotecnologia, tecnologies mèdiques, tecnologies de la informació i la comunicació
- El programa *Horizon 2020* per al foment de la recerca i la innovació a la UE
- Els clústers i les bioregions. El cas de Biocat, la bioregió de Catalunya: impacte científic, social i econòmic
- El metge com a emprenedor: generació, transferència i explotació del coneixement
- Recerca i innovació al sistema sanitari: reptes i oportunitats